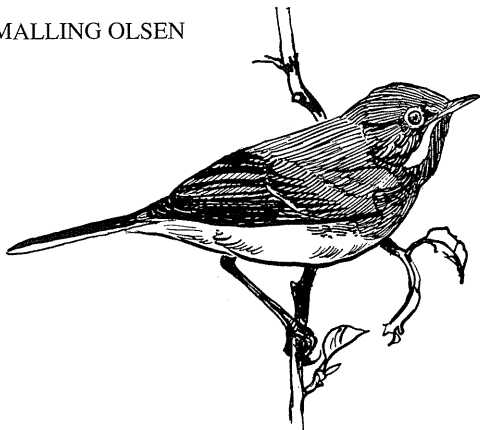

Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1989

KLAUS MALLING OLSEN

(With a summary in English: Rare birds in Denmark and Greenland in 1989)

Rapport nr 18 fra Sjældenhedsudvalget

Reproduktionen af farvefotografierne i denne artikel er betalt af Brock & Michelsen A/S, eneimportør af Carl Zeiss, Tyskland.

Indledning

Sjældenhedsudvalget (SU) færdigbehandlede i 1989 400 sager fra Danmark og Grønland. Af disse blev 332 godkendt og 68 forkastet. Dette svarer til en godkendelsesprocent på 83.

Den systematiske gennemgang og regionale opdeling er som i tidligere rapporter. Hvis intet andet er nævnt, er der tale om ét rastende individ. Betegnelserne 1k og 2k står for første og andet kalenderår. Ad. = adult (gammel, udfarvet fugl), imm. = immatur (dragter mellem adult og juvenil), juv. = juvenil (første fjerdragt efter pullusdragten), pull. = pullus (dununge), sdr. = sommerdragt, vdr. = vinterdragt, odr. = overgangsdragt, trk. = trækken-de, trkfors. = trækforsøg, syng. = syngende, og ringm. = ringmærket.

Efter artsnavnet er i parentes angivet tre tal: 1) antal fund før SUs oprettelse i 1965. 2) antal hidtil godkendte fund, bortset fra fund nævnt i denne rapport. 3) antal godkendte fund i denne rapport. Bemærk, at antal fund ikke altid er identisk med antal individer, da flokke eller par regnes som enkeltfund, mens f.eks. fem enkeltindivider på én dag regnes som fem fund.

Signaturerne efter observationerne er observatørernes initialer. Bagest i rapporten findes en liste over samtlige observatører, samt en liste over fund, der er forkastet af SU.

Fra 1989 godkendtes fem nye arter for landet: Spidshalet Ryle *Calidris acuminata*, Sodfarvet Terne *Sterna fuscata*, Grøn Biæder *Merops superciliosus*, Isabellastenpikker *Oenanthe isabellinus* og Ørkensanger *Sylvia nana*. Fra 1988 godkendtes Brun Tornskade *Lanius cristatus* og for 1987 Tyknæbbet Dværgryle *Calidris pusilla* som ny for landet.

1989 var et relativt "stille" år hvad angår sjældne fugle. En periode med varme sydøstlige vinde sidst i maj bragte dog flere sjældne *Aquila*-ørne til landet, og fra efteråret må nævnes den fine optræden af Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus*, som med min. 15 eks. havde sit næstbedste år.

Sjældenhedsudvalgets medlemmer

SU består idag af følgende: David Boertmann, Kim Fischer, Alex Sand Frich, Peter Lyngs, Lars Nordbjærg, Ivan Olsen, Klaus Malling Olsen, Lars

Paaby, Søren Sørensen og Ole Thorup.

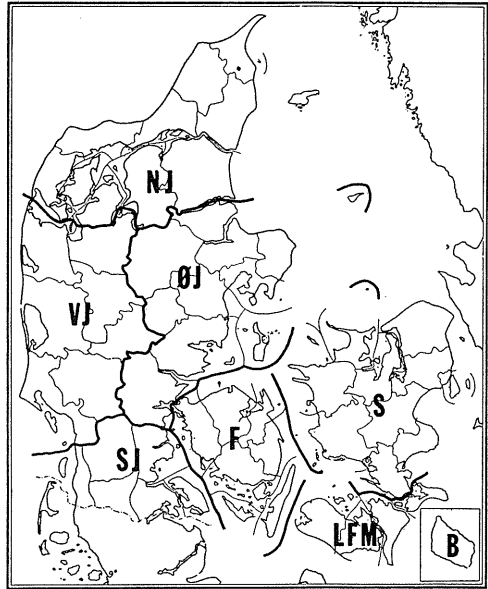
Bent Jakobsen udtrådte 1990 af udvalget, og takkes hermed for mange års arbejde.

For kommentarer til denne rapport takkes David Boertmann, John Faldborg, Peter Lyngs, Alex Sand Frich, Ivan Olsen og Søren Sørensen. For hjælp og kommentarer vedrørende identifikation og optræden i andre europæiske lande takkes følgende varmt: Peter H. Barthel, Per-Göran Bentz, Arnoud B. van den Berg, Johan Elmberg, Peter J. Grant, Hannu Jännes, Nils Kjellén, Bent Pors Nielsen, Lars Svensson og Bjørn Olav Tveit.

Den største tak rettes dog til de mange, der gennem 1989 rapporterede deres observationer til SU, og dermed skabte grundlaget for denne rapport.

Sjældenhedsudvalgets adresse

Sager og anden korrespondance til SU sendes til: Sjældenhedsudvalget, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V. Udvalgets sekretær har siden 1985 været Klaus Malling Olsen, som fra 1990 deler denne opgave med Lars Nordbjærg og Alex Sand Frich.

Regionsinddelingen anvendt i denne artikel.
Geographical regions of Denmark used in this report.

Systematisk gennemgang af de godkendte sager

Accepted records

Islom *Gavia immer* (-,133,24)

1983: 17.5, Trend, Limfjorden (NJ), ad. i sdr., JMT.

1988: 24.10, Skagen (NJ), ad. i sdr. trk., EC. – 26.10, Skagen (NJ), ad. i sdr. trk., PAFR. – 27.10, Skagen (NJ), ad. i sdr. trk., PAFR. – 2.11, Skagen (NJ), ad. i sdr., PAFR. – 14.11, Skagen (NJ), ad. i sdr. trk., PAFR.

1989: 5.1, Skagens Gren (NJ), vdr., EC. – 14.4, Skagens Gren (NJ), sdr., EC. – 19.4, Skagen (NJ), ad. i sdr. trk., PAFR. – 11.5, Skagen (NJ), 2 ad. i sdr. trk., KP, PAFR. – 12.5, Skagens Gren (NJ), ad. i sdr. trk., EC. – 14.5, Skagens Gren (NJ), ad. i sdr., ASF m.fl. – 16.5, Skagens Gren (NJ), ad. i sdr. trk., EC. – 11.6, Nr. Lyngby (NJ), ad. i sdr. trk., WS. – 1.10, Rørvig (S), imm./vdr. trk., JHC,HVR, – 8.10, Hanstholm (NJ), ad. i sdr. trk., WS. – 12.10, Højen Fyr, Skagen (NJ), ad. i sdr. trk., EC. – 12.10, Blåvandshuk (VJ), imm./vdr. trk., CCT. – 15.10, Nr. Lyngvig Fyr (VJ), ad. i sdr. trk., EE. – 17.10, Blokhus (NJ), ad. i sdr. trk., PAFR. – 22.10, Skagen (NJ), ad. i sdr. trk., KP. – 23.10, Nordstrand, Skagen (NJ), ad. i sdr. trk., PAFR. – 28.10, Fornæs (ØJ), JSP.

Er hermed udgået af listen for Nordjylland, hvor arten forekommer regelmæssigt ult. april-maj og okt./nov.

De 18 fund fra 1989 er det hidtil største antal på et år.

Hvidnæbbet Lom *Gavia adamsii* (9,121,8)

1988: 14.5, Skagen (NJ), ad. i sdr. trk., EC, PAFR,TS. – 15.10, Roshage, Hanstholm (NJ), imm. trk., ØGJ. – 24.10, Skagen Nordstrand (NJ), ad. i sdr. trk., PAFR.

1989: 6.2, Langli, Ho Bugt (VJ), vdr., JT,PGH. – 17.2, Kattegat udfor Helsingør (S), 2 eks. i vdr., JSP. – 26.3-29.4, nordlige del af Issefjorden (øst for Kulhuse, samt Rørvig) (S), 2k, JLL,LN,EVR, EKT,BK,UK,LB. – 17.9, Grenen, Skagen (NJ), imm. trk., EC.

Arten er hermed udgået af SU-listen for Nordjylland, hvor den i lighed med Islom forekommer regelmæssigt forår og efterår. 1989 var usædvanligt ved at have flere fund fra resten af landet, således var det første år med mere end ét eks. fra Sjælland.

Sodfarvet Skråpe *Puffinus griseus*

1988: 5.11, Kysing Næs (ØJ), trk., HP,ØGJ. Formentlig samme fugl sås samme dag ved Helgenæs, Djursland (Olsen 1989a).

Almindelig Skråpe *Puffinus puffinus*

1989: 21.1, Kattegat udfor Anholt (ØJ), JSP. – 5.2, Gilleleje (S), trk., MMH. – 15.7, Gilleleje (S), trk., BR. – 16.7, Rørvig (S), trk., EVR,BBP,PR.

Vinterfund er usædvanlige, mens det er normalt med fund i sommermånederne. I juli blev der på dage med kraftige vestenvinde set op til 10-15 eks. ved den jyske vestkyst (A. K. Villesen og Sune Jepsen pers. medd.). De fleste fund fra Nordsøen og Kattegat er fra juli-sept., flest i august (Pedersen 1989).

Lille Stormsval *Hydrobates pelagicus*

1977: 1.10, Rørvig (S), trk., EVR,JHC. – 2.10, Rørvig (S), trk., EVR,JHC m.fl.

1983: 20.10, Rørvig (S), trk., EVR,LL,NHV.

1984: 13.10, Rørvig (S), trk., EVR.

Seneste godkendte fund fra Kattegat er fra okt. 1985.

Stor Stormsval *Oceanodroma leucorhoa*

1988: 8.10, Stignæs (S), 2 eks. trk., BMS.

Topskarv *Phalacrocorax aristotelis*

1984: 28.4, Arup Vejle (NJ), ad., PAFR.

1985: 18.4, Glombæk, Vejlerne (NJ), ad., PAFR.

1986: 4.2, Hanstholm Havn (NJ), 3 ad. + 1 ik, PAFR.

Første fund i mange år med mere end en fugl. Den nordjyske dominans er klar, men arten er fortsat en stor sjældenhed.

[Rødrygget Pelikan *Pelecanus rufescens*]

1989: 20.-27.8, Skagen (NJ), KP m.fl. – 28.8, Ørsted (ØJ), JSP.

Fuglene formodes at være undsluppet fra fangenskab. De var dog hverken forsynet med ring eller stækket, og da der i 1989 var flere fund af denne afrikanske art i England, Holland, Østrig og Israel, kan spontan optræden ikke helt udelukkes.

Der er nogen uenighed om, hvorvidt arten er standfugl (Brown et al. 1982) eller delvis trækfugl (Cramp & Simmons 1977). Nordgående bevægelser til stepper nord for yngleområderne og almindelig forekomst ved Lake Chad, hvor arten ikke yngler, er konstateret i juni-september. Der er fund fra Israel og Ægypten april-oktober.

Dværghejre *Ixobrychus minimus* (30,8,1)

1988: 10.9, Borreby Mose (S), ad., BMS.

Kohejre *Bubulcus ibis* (3,0,1)

1989: 12.5, Værn Sande (VJ), ad. i sdr., AE,SE. – 7.7, Gilleleje Havn (S), BJA. – 3.9, Kofoeds Enge, Amager (S), PB. – 24.9, Tude Ås udløb (S), SKP,SPe. – 28.9, Borreby Mose (S), MNi, UDA. – 25.10, Nakskov Inderfjord (LFM), EN via JTM. Fundet fra maj er det første danske fund siden 1934 (Dybbro 1978). Denne fugl viste ingen tegn på at have været i fangenskab, og var i helt frisk dragt.

De øvrige fund drejer sig om den fugl, der sommeren igennem huserede flere steder i Nordsjælland, og som med sikkerhed var undsluppet fra Zoologisk Have i

København. Udover de her nævnte fund er der ubekræftede rapporter om fuglen fra bl.a. forhenværende DOF-formand Lorenz Ferdinands baghave samt fra en bluesfestival i Fælledparken i København.

Fra Zoologisk Have, København, nævnes det, at enkelte af havens Kohejrer fra tid til anden undslipper, som regel for at vende tilbage igen. Den nævnte fugl var forsynet med ring, hvilket blev bemærket af flere observatører.

Det første spontane fund i Norge blev gjort i august 1988 (P.-G. Bentz in litt.).

Silkehejre *Egretta garzetta* (2,40,2)

1988: 19.8, Stignæs (S), BMS.

1989: 7.8, Kelds Nor, Langeland (F), KM,JH.

Fundet fra 1988 bringer dette års total op på 8 eks., det største antal på et enkelt år. Arten har siden 1983 optrådt årligt i Danmark, som regel med 2-4 eks.; 1989 var derfor et ganske dårligt år for arten.

Sølvhejre *Egretta alba* (2,27,3)

1988: 10.-24.10, Vørsø (ØJ), NH,KH m.fl. – 22.10, Nors Sø (NJ), HP.

1989: 15.1, Bøtø Nor (LFM), BH,EH. – 25.-26.4, Vestamager (S), RS.

Fundet fra Vørsø i 1988 bringer dette års total op på 6 eks., hvilket er det hidtil største antal. Fuglen fra Nors Sø er tidligere godkendt (Olsen 1989a).

Januarfundet er sammen med førstefundet fra dec. 1952 det eneste vinterfund. I Holland overvintrede 6 eks. i den meget milde vinter 1988/89 (A. B. van den Berg in litt.).

Purpurhejre *Ardea purpurea* (8,4,2)

1989: 30.4, Sædballe Fredmose, Langeland (F), OT,TB. – 8.7, Ulvedybet (NJ), GTW,EE,OK.

Hele to fund på et år er bemærkelsesværdigt. Aprilfundet er det hidtil tidligste forårsfund og det første udenfor Nordjylland siden 1947 (Salomonsen 1963).

Sædgås *Anser fabalis*

Med karakterer svarende til Tundrasædgås ssp. *rossicus* (1,5,9):

1989: 22.1, Holmegårds Mose (S), 7 eks., KMO,LR,SD,HPe. – 12.2, Saltbækvig (S), 8 eks., KMO,MJB m.fl. – 12.2, Nissum Fjord (VJ), AKV. – 12.1, Aflandshage, Amager (S), LN. – 19.2, Gunderslevholm (S), 2 ad. eks., LN,SKR. – 5.3, Gunderslevholm (S), TA,LN,SKR. – 5.3, Vest Stadil Fjord (VJ), 2 eks., EE. – 15.4, Vest Stadil Fjord (VJ), AKV,PD,PM,MC. – 15.4, Christiansø (B), PL,JF,JB.

Ialt 9 fund af 24 eks. antyder, at formen i det mindste i milde vintre kan optræde regelmæssigt i Danmark. Optræden er kommenteret i Olsen (1989a); vedr. bestemmelse se Olsen 1990b.

Blisgås *Anser albifrons*

Med karakterer svarende til Grønlandsk Blisgås ssp. *flavirostris* (0,15,2):

1989: 14.-20.2, Stignæs/Basnæs Nor (S), 2 ad. eks., BMS. – 10.1, 29.1, 15.2 og 20.2, Gunderslevholm (S), 2 ad. eks., BMS.

Andet og tredje fund fra Sjælland, det første var fra jan.-febr. 1988 (Olsen 1989a).

Dværggås *Anser erythropus* (29,26,3)

1984: 3.2, Fiil Sø (VJ), 3k+, KLf.

1989: 5.3, Hovvig (S), ad. rst., senere trk., EVR,HVR,KB,JHC. – 16.3 og 7.4, Arup Vejle (NJ), 2k, TS,JFA m.fl. – 7.4, Margrethekog (SJ), ad., LN,JL,JMP,LP.

Fuglen fra 1984 er tidligere godkendt.

Bramgås *Branta leucopsis*

1989: Agersø (S), 1 par med 3 unger, BMS.

Første ynglefund i Danmark, men ikke helt uventet med tanke på artens ekspansion i Østersøområdet gennem 1980'erne.

Rødhalsed Gås *Branta ruficollis* (8,10,2)

1989: 10.11, Bøtø Nor (LFM), JMP,JL. – Efterår, Bagenkop Havn, Langeland (F), skudt, via DB. Fuglen fra Bøtø ankom i et større træk af Bramgæs og rastede på stedet et par dage.

Arten overvintrer i Holland med op til 10 eks. årligt (A. B. van den Berg in litt.), mens der fra Vesttyskland kun er 6 fund i perioden 1977-86 (Bundesdeutscher Selteneitenausschluss 1989). Der er 70 fund i Sverige til og med 1986, alle fra perioderne med april-med. maj og ult. sept.-med nov. Flest er registreret pri. maj og med.-ult. okt. (Breife et al. 1990).

Krikand *Anas crecca*

Med karakterer svarende til Amerikansk Krikand ssp. *carolinensis* (0,2,2):

1989: 15.4, Kelds Nor, Langeland (F), han, UGS. – 16.4, Glænø Vesterfed (S), han, BMS.

De tidligere fund af racen er fra maj 1981 og maj 1988 (Olsen 1989a). I Sverige er der 5 fund i perioden 31.3-13.4 1989 (Elmberg 1990).

Blåvinget And *Anas discors* (1,5,1)

1989: 26.5-16.6, Vesløs Vejle (NJ), han, OGJ, JPK,JFA m.fl.

Bortset fra ynglefundet fra 1986 (Olsen 1989a) fordeler de danske fund sig med 2 fra april, 3 fra maj og 1 fra aug.

I Sverige er arten t.o.m. 1988 fundet 10 gange, heraf 8 gange i maj (Hirschfeld 1988, Breife et al. 1990). Der er ingen fund fra Vesttyskland i de senere år, men 13 fund fra Holland t.o.m. 1988, heraf 7 fra april-maj (van den Berg et al. 1989).

Kongeederfugl *Somateria spectabilis* (20,41,13)

1989: 8.3-19.6, Christiansø (B), min. 8 eks., fordelt med 8.-13.3 2k hun, 30.3-3.4 2k hun, 4.4 2k hun, 4.4-19.6 2k han, 5.4-15.5 2k hun, 26.4-24.5 2k han, 23.-25.5 2k hun og 7.5 2k hun, JF,JB,CH, HK,SK,RS. – 26.3, Gilleleje (S), 3k han trk., KMO. – 18.8, Hammer Havn (B), hun, CE. – 3.10, Korsbage, Rørvig (S), ad. han, EVR,JHC m.fl.

11 eks. er det hidtil største antal på et år. I perioden 29.12 1988 - 24.2 1989 holdt tre hunner til ved Hammeren (B). Disse kan være nogle af de fugle, der blev set ved Christiansø.

De fleste fund er fra Ederfuglens *Somateria mollissima* overvintringsområder i vintermånederne. Fundene fra Christiansø ligger i træktiden eller senere, og andelen af yngre fugle er større end i det øvrige land. Det sidste skal formentlig tilskrives, at fuglene ved Christiansø ligger tæt på land og ofte i en længere periode, hvorfor de lettere registreres.

Stellersand *Polysticta stelleri* (8,39,2)

1981: 22.1, farvandet mellem Lyø og Als (F), 2k+ hun skudt. Skind på Zoologisk Museum, København.

1989: 27.12, Nyborg Fjord (F), hun, JTM.

Brilleand *Melanitta perspicillata* (0,5,1)

1989: 10.-14.11, Skagen Nordstrand (NJ), ad. han, HC,KP,OGJ m.fl.

De ialt syv individer er fundet i okt. (2), nov. (3) og febr. (2). Alle er fra Vest- eller Nordjylland.

I det øvrige Norden er der 27 fund i Sverige t.o.m. 1989 (J. Elmberg i trykken), 26 fund i Norge t.o.m. 1987 og 18 fund i Finland t.o.m. 1987 (Hirschfeld 1988, Bentz 1988, Hario et al. 1988). På Færøerne er der 5 fund (Bloch & Sørensen 1984, Sørensen 1988), og på Island 11 fund t.o.m. 1988 (Petursson & Olafsson 1988, 1989).

Hvinand *Bucephala clangula*

1989: Nordøstsjælland og Sydvestsjælland (S), ialt 14 par med unger, JBg m.fl.

Opsætning af redekasser har betydet en hurtig indvandring som ynglefugl i slutningen af 1980'erne (Bang 1989). Ynglefund fra Nordsjælland skal derfor ikke længere forelægges SU.

Amerikansk Skarveand *Oxyura jamaicensis* (0,5,1)

1989: 3.-11.6, Alsønderup Enge (S), han, IO, HHN,CH,SK.

Munkegrib *Aegypius monachus*

De to fund fra forrige århundrede (Salomonsen 1963, Dybbro 1978) anses nu for at være usikre, og Munkegribben er herefter ikke længere på listen over spontant optrædende arter i Danmark.

I forrige århundrede var arten en sjælden strejf-

Brilleand han, Skagen 10. november 1989. Alle fund af denne smukke amerikanske art er fra Jylland. Foto: Knud Pedersen.

gæst i Vesteuropa, men de danske fund ligger om vinteren og er tidsmæssigt helt forskellige fra de øvrige vesteuropæiske fund. Disse ligger alle i april-sept. (Glutz et al. 1971). En fugl i Vestjylland efteråret 1972 var undsluppet fra fangenskab (Christensen 1974).

Slangeørn *Circaetus gallicus* (1,8,1)

1989: 21.9, Stigsnæs (S), FJ.

Steppehøg *Circus macrourus* (15,25,6)

1988: 15.5, Skagen Nordstrand (NJ), ad. hun, PAFR. – 29.5, Skagen Nordstrand (NJ), 2k han, BB,PAFR.

1989: 13.5, Skagen (NJ), ad. hun trk., JHC,HVR. – 20.5, Bulbjerg (NJ), ad. han trk., SP. – 27.5., Roskilde Universitetscenter, Roskilde (S), ad. han trk., MJ. – 30.5, Sindal Flyveplads (NJ), 2k hun, JMP.

Alle fundene gjordes i perioder med vedvarende østlige vinde. Med 5 fund tangerer 1988 det hidtil bedste år 1981. 1988 var med 13 fund det bedste år i Sverige siden invasionen i 1952 (Hirschfeld 1989), men også 1989 med min. 8 fund var godt (J. Elmberg in litt.).

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* (9,31,4)

1989: 22.5, Skagen (NJ), 2 eks. 3k+ trkfors., SC m.fl. – 25.5, Skagen (NJ), 3k trkfors., SC. – 3.9, Stigsnæs (S), imm., TH.

Tre eks. på et par dage ved Skagen mangler sidestykke (se også Stor Skrigeørn og Kejsørørn!). Derimod er kun ét eks. fra efteråret mindre end man kunne forvente, eftersom min. 14 eks. sås i Skåne ult. aug.-sept. 1989. Flere af disse (alle?) forlod Sverige via Falsterbo (N. Kjellén in litt., J. Elmberg i trykken), men blev altså ikke registreret ved Stevns.

Bestemmelse af skrigeørnene og Steppeørn *Aquila nipalensis* er vanskelig. Det seneste bidrag til den voksne litteratur om emnet er af Forsman (1990).

Stor Skrigeørn *Aquila clanga* (3,30,2)

1989: 23.5, Skagen (NJ), 2k trkfors., SC,EC m.fl. – 28.5, Hellebæk (S), imm. trk., HuP.

Begge fugle optrådte i en periode domineret af varme sydøstlige vinde, der bl.a. bragte flere *Aquila*-ørne, storke og Aftenfalke *Falco vespertinus* til landet.

Steppeørn *Aquila nipalensis* (0,9,1)

1979: 27.10, Broagerland, Flensborg Fjord (SJ), imm. fundet død, HB via KMO.

1989: 27.9, Stevns Klint (S), imm. trk., ES,AR,BT. – 18.10, Præstø Fed (S), imm., KW. Fuglen blev udstoppet og findes i en privat samling. Den blev fundet druknet efter en storm (Behrends 1986). En fugl med identisk dragt blev få dage før rapporteret fra Tåsinge (F), og er godkendt fra 19.10 1979. Den regnes som samme fugl som den ovenfor nævnte. De to fund fra efteråret 1989 regnes som samme fugl. Den blev iagttaget trække ud fra Falsterbo i Skåne umiddelbart før observationen ved Stevns.

Kejserørn *Aquila heliaca* (0,14,1)

1989: 25.5, Skagen (NJ), 2k trkfors., EC m.fl.
6 ud af de 15 danske fund er fra ult. maj-juni.

Dværgørn *Hieraaetus pennatus* (0,1,2)

1989: 18.-22.4, Skagen (NJ), lys fase trkfors., SC,EC. – 28.5, Ellekrattet, Skagen (NJ), lys fase trkfors., FF,ML,JMP,MH.

Forskelle i fældning udelukker, at det har drejet sig om det samme individ. Det første danske fund er fra juni 1986 (Olsen 1988).

I Sverige er der 10 fund t.o.m. 1988, heraf 1 fra maj, 1 fra juni, 4 fra aug., 3 fra sept. og 1 fra okt. (Breife et al. 1990, Hirschfeld 1989). I Norge er der 2 fund fra maj/juni 1987 (Bentz 1989). I Polen er der 13 fund siden 1945 (Komisja Faunistyczna 1989).

Jagtfalk *Falco rusticolus* (43,27,6)

1987: 30.11, Sønderho, Fanø (VJ), 1k, KF.

1988: 18., 25. og 26.12, Vestamager (S), 1k, SAL,RS.

1989: 14.1, Nors Sø (NJ), ad., OJG. – 7. og 15.2, Islands Brygge, København (S), ad., MMH,BR. – 7. og 12.3, Valbyparken, København (S), ad., KMO m.fl. – 7.3, Lyngby og Bagsværd Sø (S), ad., CHE. – 22.3, Vestamager (S), ad., RS,SK,CHE. – 27.10, Stevns Klint (S), 1k trk., RB,GØ. – 7.11, Sønderho, Fanø (VJ), 1k, KF.

Observationerne fra København og omegn febr.-marts 1989 regnes som samme fugl. Falken overnattede bl.a. i en længere periode på Valby Gastårn ved Valbyparken. I sin optræden lignede fuglen den Jagtfalk, der tilbragte vintrene 1982/83 og 1983/84 i København, men siden 1985 er der ikke rapporteret gamle Jagtfulke i København.

Fuglen ved Stevns blev set trække ud fra Falsterbo i Skåne kort tid før observationen (N. Kjellén in litt., Brunocardi & Østerbye 1990).

[Rødhøne *Alectoris rufa*]

1988: Sommer, Tulstrup, Hillerød (S), EA via BJo.

Endnu et undsluppet eks. fra sommeren 1988 (Olsen 1989a).

Dværgørn *Porzana pusilla* (3,2,2)

1989: 4.6, Glombæk, Vejlerne (NJ), syng., JPK m.fl. – 10.-11.6, Selbjerg Vejle (NJ), syng., JPK m.fl.

Også i 1988 hørtes arten i Vejlerne (Olsen 1989a). De to ovennævnte fugle kan være samme individ, men med tanke på artens skjulte levevis regnes de her som forskellige.

I Holland hørtes to fugle i maj 1988 (van den Berg et al. 1989).

Stytløber *Himantopus himantopus* (13,6,2)

1989: 11.5, Margrethekog (SJ), 2 eks., LMR. – 26.-27.6, Rømdæmningen (SJ), ad., JM.

Første fund siden 1982. Også i Nordtyskland sås flere eks. i foråret 1989 (P. H. Barthel in litt.).

Sibirisk Tundrahøjle *Pluvialis fulva* (0,1,1)

1989: 28.-30.7, Præstø Fed (S), ad. i odr., TA,,JHC m.fl.

Første danske fund er fra aug. 1982 (Hansen 1986). Også i Skåne, Vesttyskland (2 fund) og i England er der fund fra sensommeren 1989 (P. H. Barthel pers. medd., Stoddard 1989, N. Kjellén pers. medd.).

I Vesteuropa er arten bl.a. truffet 3 gange i Norge, 5 gange i Sverige, 13 gange i Finland og 11 gange i Storbritannien (Bentz 1989, Hirschfeld 1989, Breife et al. 1990, Hario et al. 1987, Dymond et al. 1989, Rogers et al. 1989). De fleste af fundene er fra juli.

Artikler om bestemmelse af tundrahøjlerne er bl.a. publiceret af Olsen (1982), Langvad & Olsen (1987) og Fredriksson & Tjernberg (1990).

Tundrahøjle *Pluvialis dominicalfulva* (0,2,1)

1989: 13.5, Christiansø (B), ad., JF.

Tyknæbbet Dværgryle *Calidris pusilla* (0,0,1)

1987: 18.9, Skagens Gren (NJ), 1k, PAFR,KP.

Første danske fund af denne nordamerikanske art, der bl.a. er truffet 58 gange i Storbritannien (Rogers et al. 1990).

Hvidrygget Ryle *Calidris fuscicollis* (0,5,1)

1984: 30.5, Tipperne (VJ), OT,TBr.

En af de hyppigste nordamerikanske vadefuglearter i Vesteuropa. Også Sverige har 6 fund af arten (Risberg 1990). Dette blegner dog ved siden af hele 322 fund i Storbritannien t.o.m. 1989 (Rogers et al. 1990).

Stribet Ryle *Calidris melanotos* (3,8,1)

1989: 9.-12.6, Arup Vejle (NJ), hun, JFA,JPK.

Den tidsmæssige fordeling af de danske fund er maj 3, juni 1, juli 3, aug. 2 og sept. 3 (Olsen 1988).

Arten er den hyppigste amerikanske vadefugl i Vesteuropa. Der er således 21 fund fra Finland, 55 fra Sverige, 33 fra Norge, 17 fra Vesttyskland og 21 fra Holland indtil sidst i 1980'erne (Hario et al. 1988, Hirschfeld 1988, Bundesdeutscher Seltenheitenausschluss 1989, van den Berg et al. 1989, Bentz 1989, Breife et al. 1990, Elmberg 1990). Med artens regelmæssige forekomst i Norden i tankerne kan man forestille sig, at en del af fuglene er af sibirisk herkomst.

Spidshalet Ryle *Calidris acuminata* (0,0,2)

1989: 16.8, Bygholmsengen (NJ), JPK. – 25.8,

Bygholmsengen (NJ), 1k, EBN,SEL.

Første fund af denne østasiatiske ryleart. Uligheder i beskrivelserne viser, at der er tale om to forskellige fugle.

Arten er i Vesteuropa betydeligt sjældnere end Stribet Ryle, men der er bl.a. flere fund fra England og Sverige (Dymond et al. 1989, Breife et al. 1990). Der er flere fund fra Vesteuropa sensommeren 1989.

Tredækker *Gallinago media*

1989: 9. og 12.5, Aflandshage, Amager (S), LN,SKR.

Arten er meget sjælden i landets østlige del. Tidspunktet er dog typisk, da de fleste observationer i Sydskandinavien gøres med. maj.

Man bør om sommeren og først på efteråret være opmærksom på unge Dobbeltbekkasiner, der både kan have hvidt i halesiderne og en tungere flugt end gamle fugle. Fældende Dobbeltbekkasiner kan mangle alle de store dækfjer på overvingen, så der ses en bred hvid linie gennem vingen.

Damklire *Tringa stagnatilis* (0,13,3)

1988: 12.5-21.6, Vejlerne (NJ), spill., CH,JPk m.fl.

1989: 6.5-17.6, Arup Vejle/Læsvig, Vejlerne (NJ), spill., JPK,SP,CH,JFA. – 27.5 og 7.6, Bygholmengen, Vejlerne (NJ), spill., JPK.

Også i 1986 spillede en fugl i Vejlerne. At der i 1989 optrådte to fugle fremgår af forskelle i spil samt det, at Arup-fuglen var usædvanligt stationær.

I Finland har arten i perioden 1983-1987 ynglet 6 gange (Hirschfeld 1988). 9 fund i Sverige i 1989 betegner et godt år (J. Elmberg i trykken).

Terekklire *Xenus cinereus* (2,10,2)

1989: 26.5, Sydvestpynten, Amager (S), ad., PB. – 6.6, Nivå (S), BJü.

Den tidsmæssige fordeling af de danske fund er maj 2, juni 5, juli 5, aug. 1 og sept. 1.

Thorshane *Phalaropus fulicarius*

1989: 14.11, Gilleleje Havn (S), vdr., MJB,TWJ.

Arten er sjælden i indre farvande. Den optrådte i efteråret 1989 usædvanlig talrigt i Vestjylland, bl.a. med op til 20 på én dag ved Blåvandshuk (Sune Jepsen pers. medd.).

Mellemkjo *Stercorarius pomarinus*

1989: 20.2, Hjerting, Ho Bugt (VJ), imm., JT. – 6.3, Jernhatten, Stubbe Sø (ØJ), 4k fundet død, JSP. – 25.3, Gilleleje (S), 2 imm., KMO,MJB,JS. Arten er uregelmæssig vintergæst, gerne efter år med stort træk af ungfugle. Dette var tilfældet i efteråret 1988, hvor der bl.a. blev talt 50 eks. på én dag ult. okt. ved Gedser. Udfor Irland var der i oktober 1988 det hidtil største antal, nemlig flere hundrede eks. (K. Mullarney in litt.).

Lille Kjo *Stercorarius longicaudus*

1988: 25.9, Præstø Fed (S), 1k fundet død, TSt, UDA. – 27.9, Gilleleje (S), ad. trk., CL.

To yderligere fund fra rekordåret 1988 (Olsen 1988). Optræden dette år ved den jyske vestkyst er omtalt af Christensen et al. (1990).

Storkjove *Stercorarius skua*

1989: 5.2, Sneum Sluse (SJ), CER. Vinteragttagelser af arten er sjældne.

Sorthovedet Måge *Larus melanocephalus*

(8, ca 149, 20)

1985: 23.8, Lild Strand (NJ), 1k, PAFR.

1988: 11.9-10.10, Skagen (NJ), 5 1k, fordelt med 11.9 1, 23.9 1, 24.9 1, 25.-27.9 1 og 10.10 1, EC,KP,PAFR,DW.

1989: 12.4, Christiansø (B), 2 ad. i sdr., JF,JB,PL. – 16.4, Ulvedybet (NJ), ad. i sdr., WS. – 26.4, Christiansø (B), 3k, JB,JF. – 18.5, Bulbjerg (NJ), 2k, BB. – 9.6, Sydfyn (F), par med to pull. og et æg, LH. – 29.6-1.7, Skagen Nordstrand (NJ), 2k, SC,EC. – 9.7, Ulvedybet (NJ), 3k, OGJ m.fl. – 4.8, Hanstholm Havn (NJ), 2k, US. – 5.8, Hanstholm Havn (NJ), 2k, US. – 23.8, Hobo Dyb, Skallingen (VJ), 3k, JT. – 11.-28.10, Skagen (NJ), 2k, JBd,KP m.fl. – 30.10, Blåvandshuk (VJ), ad. i vdr. trk., SJ,HKn. – 11.11, Gilleleje Havn (S), 1k, IO,CL.

Ynglefundet er det første gennemførte siden to par ynglede i 1979. Der ses et klart billede i artens forekomst herhjemme; forårsfund i landets østlige del, ofte af par i mågekolonier, og yngre fugle om efteråret i Vestdanmark.

Lattermåge *Larus atricilla*

1988: 31.7, Skagen (NJ), 1k, US.

Fundet er tidligere godkendt fra 20. og 24.7 1988 (Olsen 1989a).

Sabinemåge *Larus sabini*

1985: 7.8, Lild Strand (NJ), ad. trk., PAFR.

1988: 19.10, Kysing Næs (ØJ), 1k, OGJ.

Hidtil tidligste efterårsfund. Arten er fra og med 1989 udgået af SU-listen for Kattegat, og skal nu blot forelægges for indre farvande.

Hvidvinget Måge *Larus glaucooides*

(14, ca 152, 12)

1988: 13.4, Skagen Havn (NJ), 2k, PAFR. – 19.4, Skagen (NJ), 3k, PAFR. – 29.4, Skagen Havn (NJ), 2k, PAFR. – 13.10, Blåvandshuk (VJ), 1k, OZ. – 28.11-23.3 1989, Havneby, Rømmø (SJ), 1k, BC,JG,MD,MI.

1989: 14.-24.1, Gilleleje Havn (S), 2k, KMO,LN,PB m.fl. – 5.2, Hanstholm Havn (NJ), ad., BB,TS,JFA,JPk. – 19.2, Thyborøn Havn (NJ), 4k+, OA. – 16.2, Skagen Havn (NJ), ad., EC.

– 10.3, Skagen Havn (NJ), ad. i sdr., EC,PAFR,SC.
– 18. og 21.3, Thyborøn Havn (NJ), 2k, MJH. –
22.3, Alrø Egehoved (ØJ), 2k, OGJ. – 3.10-18.11,
Skagen (NJ), 1k, JBd,KP m.fl. – 6.12 og året ud,
Hanstholm Havn (NJ), 1k, OGJ.

Fuglen fra 29.4 1988 er tidligere godkendt, og fuglen fra
Rømø er nævnt i sidste SU-rapport (Olsen 1989a). Med
henholdsvis 9 og 8 fund blev 1988 og 1989 et par
genemsnitår, men bemærk det store antal adulte fugle vin-
ter og forår 1989.

Sodfarvet Terne *Sterna fuscata* (0,0,1)

1989: 24.6, Sønderho, Fanø (VJ), ad. trk.,
SJ,PK.

Ny art for landet. De nærmeste ynglepladser ligger i Ca-
raibien og ud for Vestafrika. Arten overvintrer i ret stort
antal i Atlanterhavet udfor Vestafrika (Cramp 1985).

I Vesteuropa er arten bl.a. truffet én gang i Sverige (2
eks. i juli 1977 i Skåne) (Breife et al. 1990) og 10 gange
i Storbritannien (Dymond et al. 1989) i perioden maj-au-
gust.

Hvidskægget Terne *Chlidonias hybridus* (0,8,1)

1989: 5.6, Mølholm, Ålborg (NJ), ad., HC.

Hvidvinget Terne *Chlidonias leucopterus*

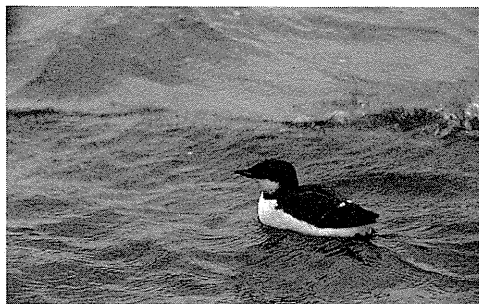
(3,28,3)

1989: 24.5, Mølholm, Ålborg (NJ), 2 ad., PC. –
26.-27.7, Han Vejle/Lund Fjord (NJ), ad. i sdr.,
JPK,JFA. – 4.-17.8, Margrethekog (SJ), ad. i odr.,
PMæ.

Polarlomvie *Uria lomvia* (5,1,1)

1989: 10.12, Hundested Havn (S), vdr., KMO,
MJB m.fl.

Første fund af en levende fugl i Danmark. Det seneste
fund er fra Blåvand i 1974, men ellers skal man tilbage
til 1926 for at finde fund af denne arktiske alkefugl
(Dybbro 1978). Fundet er nærmere omtalt af Olsen &
Bunch (1990).

Polarlomvie, Hundested Havn 10. december 1989. Dan-
marks første levende eksemplar af denne arktiske alke-
fugl. Foto: Knud Larsen.

Lunde *Fratercula arctica*

1984: 27.10, Fornæs (ØJ), trk., HP.

1985: 16.11, Fornæs (ØJ), trk., HP.

1986: 1.11, Fornæs (ØJ), trk., HP.

1987: 14.11, Fornæs (ØJ), trk., HP. – 28.11,
Kysing Næs (ØJ), trk., HP. – 29.11, Kysing Næs
(ØJ), trk., HP.

1988: 13.11, Fornæs (ØJ), trk., HP.

1989: 26.3, Gilleleje (S), 2k trk., KMO,MJB. –
17.7, Vesterby Strand (S), ad. i sdr., OGS. – 30.10,
Kysing Næs (ØJ), trk., HP. – 18.11, Hellebæk
Strand (S), trk., BR. – 18.11, Kysing Næs (ØJ),
trk., HP. – 19.11, Kysing Næs (ØJ), vdr., LBo. –
3.12, Fornæs Fyr (ØJ), trk., KMO.

Arten er hermed udgået af SU-listen for Kattegat incl.
Århus Amt. Arten optræder især udfor Østjyllands ky-
ster.

Stor Hornugle *Bubo bubo*

1989: Skov i Sønderjylland (SJ), par med to un-
ger.

Angivet ynglende allerede i 1985 (J. T. Laursen i Melfot-
te & Fjeldsø 1989: 103), men først meddelt SU for 1989.
Første ynglefund i over 100 år. Fundet skal ses på bag-
grund af udsætningskampagner i Nordtyskland. Også i
Holland er der fund fra de senere år af fugle, som for-
modes at stamme herfra (van den Berg et al. 1989).

Høgeugle *Surnia ulula*

(ca 30, 10 ud over invasionen 1983/84, 10)

1989: 7.-29.10, Skagen Klitplantage (NJ),
KP,JP. – 12.10, Vester Vandet Sød (NJ), JPC. –
22.10, Skjoldhøjparken, Tilst ved Århus (ØJ),
OH,LBo. – 22.10, Stignæs (S), BMS. – 5.11 og
året ud, Margrethelund Plantage, Viborg (ØJ),
OGJ,GTW m.fl. – 18.11, Jonstrupvang, Ballerup
(S), ABO,CA,LA,JA. – 28.11 og året ud, Ryget,
Farum Sø (S), 1k, KMO,MJB,BK,UK m.fl. –
2.12, Tystofte, Skælskør (S), BMS. – 23.12, Grib
Skov (S), CL. – 29.12, Uggeløse Skov (S), KAN.
Den største invasion siden århundredets største invasion
i 1983/84, og den næststørste i dette århundrede. I Syd-
sverige sås de første fugle pri. sept., og i Sydnorge var
der massiv optræden fra pri. okt. (Bjørn Olav Tveit in
litt.). Fuglene er formentlig af østlig herkomst, da der
ikke var "ugleår" i Skandinavien i sommeren 1989.

Spurveugle *Glaucidium passerinum* (24,15,2)

1974: 10.12, Fortunens Indelukke, Jægersborg
Dyrehave (S), JJM.

1989: 27.2, Østerby Klitplantage, Læsø (NJ),
LG,JKj.

Niende fund fra invasionsvinteren 1974/75. Fundet fra
Læsø er det første i 1980'erne.

Grøn Biæder, Christiansø 22. juni 1989. Landets første fund. Foto: John Faldborg.

Vandsanger, Christiansø 8. september 1989. Det ene af to fund fra Danmark i efteråret 1989, hvor arten også optrådte hyppigere i resten af Vesteuropa. Foto: John Faldborg.

Alpesejler *Apus melba* (3,10,1)

1989: 7.7, Skagen (NJ), KPr.

Månedsfordelingen af de danske fund er juni 2, juli 1, aug. 2, sept. 6 og okt. 3.

Grøn Biæder *Merops superciliosus* (0,0,1)

1989: 21.-22.6, Christiansø (B), PL,JF,JB,MH.

Første danske fund. Fuglen viste karakterer svarende til racen *persicus*, som nærmest yngler i Tyrkiet. I Norden er arten tidligere truffet tre gange i Sverige (Breife et al. 1990). – 30.6-1.7 optrådte en fugl i Humberstone, England (Gantlett 1989).

Ellekrage *Coracias garrulus* (-,14,2)

1989: 23.5, Røsnæs (S), TV,MBG,MN,HG. – 26.6, Ottevejskorset, Grib Skov (S), BK,UK.

Med tanke på artens aftagende optræden f.eks. i Sverige kan man spørge sig om, hvornår vi får et år uden observationer af arten i Danmark. To fund ligger på normalen for 1980'erne.

I Østrig er konstateret en stor tilbagegang i Øst-Styria. Her ynglede 146 par i 1965 og 11 par i 1987. Grunden til tilbagegangen er, at frugthaver og græsland ændres til marker og ensartede plantager (Samwald 1989). I Vesttyskland er det sidste ynglefund fra 1977 (Bundesdeutscher Seltenheitenausschluss 1989).

Tretået Spætte *Picoides tridactylus* (5,3,0)

1987: 5.11-8.12 1988, Skagen (NJ), SC,PAFR

m.fl.

Fundet er nævnt i sidste SU-rapport, men senere iagttagelser viser, at fuglen opholdt sig ved Skagen indtil dec. 1988.

Den tidsmæssige fordeling af de danske fund er jan. 1, marts 1, maj 1, okt. 3, nov. 1 og dec. 1.

Korttået Lærke *Calandrella brachydactyla* (1,11,1)

1988: 30.5, Skagen (NJ), PAFR.

Syvende danske fund fra maj.

Rødrygget Svale *Hirundo daurica* (2,18,2)

1989: 12.5, Gilleleje (S), trk., JL. – 22.5, Gjerriild (ØJ), HC,JA.

To typiske fund, gjort efter en periode med østenvind i maj.

Storpiber *Anthus novaeseelandiae* (2,122,8)

1983: 4.11, Tipperne (VJ).

1989: 22.9, Christiansø (B), trk., JF,JB,ML. – 29.9, Langli (VJ), MCL,JT. – 7.10, Vestamager (S), RS. – 16.10, Hirtshals Fyr (NJ), trk., AØ. – 19.10,

Christiansø (B), JF. – 19.10, Blåvandshuk (VJ), trk., KP,JNi,KNi,TSø. – 27.10, Tipperne (VJ), OT. Syv fund på et år er muligvis tæt på normalen, jvf. de to foregående år med hhv. 38 og 49 fund (Olsen 1989a). Antallet af Storpibere var dog mindre end normalt i andre vesteuropæiske lande i efteråret 1989.

Taigapiber *Anthus hodgsoni* (0,2,1)

1989: 29.4-1.5, Christiansø (B), 2k ringm., JF,JB.

Første danske forårsfund. Til og med 1988 var der ni forårsfund fra Vesteuropa (van den Burg & de Knijff 1989), men 30.4 1989 ringmærkedes endnu en fugl på Helgoland (Barthel 1989).

En artikel om bestemmelse af denne og andre mindre pibearter er for nylig publiceret (Olsen 1990).

Citronvipstjert *Motacilla citreola* (0,7,1)

1989: 18.8, Harboøre Tange (VJ), 1k, AKV.

Isabellastenpikker *Oenanthe isabellinus* (0,0,1)

1989: 21.9, Endelave (ØJ), JR.

Første danske fund af denne sydøstlige stenpikkerart, der yngler fra Grækenland gennem Lilleasien til egnene nord for det Kaspiske Hav, og overvintrer i Afrika. Der er to tidligere fund fra Skandinavien, fra Norge sept.-okt. 1977 og fra Öland, Sverige i okt. 1980 (Breife et al. 1990). Der er tre fund i Finland t.o.m. 1987 (Hario et al. 1988).

Flodsanger *Locustella fluviatilis* (3,84,1)

1988: 1.6, Borreby Mose (S), syng., BMS.

Med otte fund blev 1988 det hidtil næstbedste år. Arten udgik fra SU-listen i 1989.

Vandsanger *Acrocephalus paludicola* (8,7,2)

1989: 8.8, Christiansø (B), 1k ringm., JB,JF. – 13.8, Husby Sø (VJ), 1k ringm., NUP.

To fund på et år er usædvanligt, men også i Kanal-egnene optrådte flere end normalt. I Belgien ringmærkedes således 200 eks. i efteråret, og i Holland var der seks fund (anon. 1989).

Ynglebestanden i Central- og Østeuropa er beregnet til 50 syngende fugle i Østtyskland, 170-200 eks. i Ungarn og 3000-5000 eks. i Polen (Schulze-Hagen 1989).

Buskrørsanger *Acrocephalus dumetorum* (0,8,2)

1989: 9.6, Christiansø (B), ringm., JF,JB. – 15.6, Skagen (NJ), syng., SC.

Fjerde år i træk med iagttagelser af arten.

Lille Gulbug *Hippolais caligata* (0,1,2)

1989: 20.-21.9, Blåvandshuk (VJ), 1k ringm., SJ,TKC,FR. – 27.9, Blåvandshuk (VJ), JMP.

Fundene falder et år efter førstefundet (Olsen 1989a).

Hvidskægget Sanger *Sylvia cantillans* (0,12,4)

1976: 20.9, Christiansø (B), ad. hun ringm., JR,SP.

1989: 16.5, Christiansø (B), ad. han ringm., JB,JF,RC. – 27.5, Christiansø (B), han, RS,JS. – 6.6, Christiansø (B), hun ringm., JB,JF.

Fundet fra 1976 blev oprindeligt bestemt til Brilllesanger *Sylvia conspicillata*, men er efter genoptaget behandling godkendt som Hvidskægget Sanger.

Tre fund fra foråret 1989 betegner det næstbedste år, kun overgået af de fire fund i foråret 1988 (Olsen 1989a).

Ørkensanger *Sylvia nana* (0,0,1)

1989: 11.-12.11, Langli (VJ), JT,LMR,MCa.

Ny art for landet. Det er sandsynligt, at fuglen stammer fra den østlige population (formen *nana*), som yngler fra Iran til Mongoliet, og som overvintrer i Nordafrika, Mellemøsten og Indien.

De fleste europæiske fund er gjort sent på efteråret, flest ult. okt. - med. nov. I Sverige er 8 ud af 9 fund således fra denne periode (Hirschfeld 1989, Breife et al. 1990). I Vesteuropa er der 5 fund fra England, 1 fra Vesttyskland og 1 fra Holland (van den Berg et al. 1989).

Tornsanger *Sylvia communis*

1989: 10.4, Tipperne (VJ), OT.

Arten forelægges normalt ikke SU, men dette fund er usædvanlig tidligt, da arten normalt først ses i måneds-skiftet april/maj.

Lundsanger *Phylloscopus trochiloides*

(2,181-183,9)

1989: 16.6, Ellekrattet, Skagen (NJ), syng., EC. – 18.6, Møns Klint (LFM), 2 eks. syng., UGS,TL,LN,PB,LPe m.fl. – 7.7, Thisted Kirkepark (NJ), BB. – 8.8, Ellekrattet, Skagen (NJ), EC. – 17.8, Christiansø (B), JB,JF,ML. – 24.8, Ellekrattet, Skagen (NJ), EC. – 30.8, Skagen (NJ), 1k, SC. – 5.9, Christiansø (B), 1k ringm., JF,JB,ML. Sammenlignes med fundene fra 1988 ses det, hvor ustadigt arten optræder i Danmark. Kun tre fugle fra foråret står i kontrast til de mange fra foråret 1988, mens fem fra efterårstrækket er usædvanligt mange. 1989 var desuden usædvanligt ved, at ingen fund gjordes på Christiansø om foråret, samt ved de mange fund i Nordjylland.

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus*

(0, ca 64, 15-16)

1989: 4.-26.10, Christiansø (B), 10-11 eks., fordelt med 4.10 1, 9.10 5-6 (3 ringm.), 10.10 1 ringm., 18.10 1 ringm. og 26.10 1 ringm., JF,JB, HK. – 4.10, Gedser (LFM), JMP,APR. – 9.10, Fyns Hoved (F), ringm., LH. – 14.10, Hanstholm (NJ), 1k ringm., HeC. – 21.10, Stignæs (S), 2 eks. ringm., BMS.

Med min. 15 eks. det næstbedste år (18 eks. i 1987). Det var bemærkelsesværdigt, at efteråret i modsætning til tidligere "fuglekongesangerår" var domineret af vestenvinde. Også i Holland og Tyskland optrådte flere end normalt, bl.a. 10 på Texel i Holland med. oktober. I Sverige optrådte alene 9.10 14 eks. (Nils Kjellén pers. medd.).

Hvidbrynet Løvsanger *Phylloscopus inornatus* (3,187-188,14)

1983: 21.10, Brordrup Plantage (S), HN,BOP, CH.

1988: 4.10, Sanatoriemosen, Esbjerg (VJ), JT. – 15.10, Ellekrattet, Skagen (NJ), PAFR.

1989: 1.9, Stignæs (S), ringm., FON. – 18.9, Christiansø (B), 1k hun ringm., JF,JB. – 25.9, Søndervig (VJ), EE. – 30.9, Stignæs (S), ringm., BMS. – 1.10, Stignæs (S), ringm., BMS. – 3.10, Stignæs (S), BMS. – 6.10, Christiansø (B), 1k han ringm., JS,JB,JF,ML. – 9.10, Hanstholm (NJ), 1k ringm., HeC. – 21.10, Stignæs (S), ringm., BMS. – 23.10, Stignæs (S), ringm., BMS. – 5.11, Vestamager (S), SAL.

Fundet fra 1.9 er det hidtil tidligste efterårsfund, og formentlig det tidligste i Vesteuropa bortset fra Nordsvrige. 1989 blev med 11 eks. et gennemsnitsår for arten.

Gransanger *Phylloscopus collybita*

Med karakterer svarende til Sibirisk Gransanger ssp. *tristis* (0,30,4):

1989: 27.9, Christiansø (B), ringm., JF,JB. – 19.10, Christiansø (B), 2 eks. ringm., JF,JB. – 17.10, Attemose, Nr. Herlev (S), ringm., BJo.

Hvidhalset Fluesnapper *Ficedula albicollis* (18,77,4)

1985: 21.8, Christiansø (B), 1k ringm., OL, MFJ,JB.

1989: 9.5, Christiansø (B), ad. han, JB,JF. – 11.5, Moesgård, Århus (ØJ), han, OGJ,JKi,KFL. – 21.5, Christiansø (B), 2k han ringm., JB,JF.

Fuglen fra Christiansø 9.5 1989 var ringmærket som pull. på Gotland 7.7 1987.

Månedfordelingen af de danske fund er april 8, maj 81, juni 4, juli 1, aug. 3 og sept. 2.

Korttaet Træløber *Certhia brachydactyla*

1984: 29.12-4.8 1985, Vestre Kirkegård, København (S), 2 eks., SAL m.fl.

1989: 11.3, Lienlundparken, Nakskov (LFM), syng., MTh. – 22.4-1.6, Moesgård, Århus (ØJ), syng., PC,OGJ. – 21. og 25.5, Jægersborg Dyrehave (S), syng., TA.

Brun Tornskade *Lanius cristatus* (0,0,1)

1988: 15.10, Kroghage, Gedser (LFM), 1k

ringm., RC,CCT,KT.

Kun andet fund i Vesteuropa af denne østasiatiske tornskade. Det tidligere fund er fra Shetlandsøerne 30.9-2.10 1985 (Dymond et al. 1989).

Rødhovedet Tornskade *Lanius senator* (5,18,2)

1989: 13.5, Vrist syd for Harboøre (NJ), hun, AKV. – 17.10, Tipperne (VJ), 1k ringm., OT.

Første fund siden 1984. Den tidsmæssige fordeling af de danske fugle er april 1, maj 14, juni 5, juli 3, aug. 2 og okt. 2. Arten optrådte relativt hyppigere i 1960erne og 1970erne (Dybbro 1978). I Holland ynglede arten sidste gang i 1963. Siden da ligner forekomstmønsteret i Holland det danske (van den Berg et al. 1989).

Rosenbrystet Tornskade *Lanius minor* (5,29,1)

1988: 7.7, Vestermade, Odense Fjord (F), BKS.

Rosenstær *Sturnus roseus* (20,16,4)

1985: 15.8, Christiansø (B), OL,JB.

1989: 13.6, Skagen (NJ), ad., EC,PAFR,EHS. – 11.-17.8, Køge (S), sands. 2k han, JMP,SK,CH, KMO,MBJ m.fl. – 21.10, Christiansø (B), 1k, JF,JB.

De to fund i sommeren 1989 kan evt. sættes i forbindelse med den invasion i Sydøsteuropa, der bl.a. gav sig udslag i 5000 eks., der trak mod nordvest i Montenegro i Jugoslavien 25.-28.5 (Axell 1989).

Krognæb *Pinicola enucleator* (-,4,1)

1989: 6.11, Nørreskov, Als (SJ), han trk., BN. Første fund siden 1981. I efteråret 1989 var der invasion i Mellemskandinavien, bl.a. med flokke på op til 80 ved Oslo i december. I Syd norge sås en flok på over 100 eks. trække ud mod Danmark pri. nov.!(B. O. Tveit pers. medd.).

Pileværbling *Emberiza rustica* (0,16,1)

1989: 4.10, Christiansø (B), JB.

Artens mere regelmæssige optræden midt i 1980erne har ikke holdt sig. I Holland var der 15 fund i perioden 1980-1987, heraf 1 i maj, 5 i sept. og 9 i okt. (van den Berg et al. 1989).

Dværgværbling *Emberiza pusilla* (0,22,5)

1988: 1.10, Blåvandshuk (VJ), BJa,FF,HPi m.fl.

1989: 1.5, Christiansø (B), sands. hun, JF,JB, RoC. – 12.5, Christiansø (B), sands. han, HK,JF, JB. – 4.9, Christiansø (B), 1k hun ringm., JB,JF, ML. – 8.10, Christiansø (B), JF,JB,ML.

Fra Mellemeuropa er der bl.a. 50 fund fra Holland, 7 fra Vesttyskland 1977-1986 og 8 fra Polen (van den Berg et al. 1989, Bundesdeutscher Seltenheitenausschluss 1989, Komisja Faunistyczna 1989).

En artikel om bestemmelse af denne art, samt Pileværbling og Rørspurv *Emberiza schoeniclus* er publiceret for nylig (Olsen 1989b).

[White-winged Widow-bird *Euplectes procne*]

1989: 3.9, Skagen (NJ), han, KPr m.fl.

Undsluppet fra fangenskab, da arten er standfugl i Afrika.

Grønland**Pibesvane *Cygnus columbianus***

1988: 5.5, Isungua nord for Kangerlussuaq/Søndre Strømfjord Lufthavn, Sisimiut/Holsteinsborg kommune, ad. i fældning, DS,TF.

1989: 6.8, Nunavik/Svartenhuk, par med 2 pull., HE. – 11.8, mellem Nordfjord og Mellemfjord, Qeqertarsuaq/Godhavn kommune, skudt, via OB, KBe, PG.

Alle fundene gælder den amerikanske Pibesvane ssp. *columbianus*, der også kaldes Tundrasvane. Der foreligger ét fund af den palæarktiske Pibesvane ssp. *bewickii* i Grønland (Salomonsen 1967).

Ynglefundet er meget bemærkelsesværdigt. Allerede i 1988 sås fra helikopter et par svaner med unger i området. Der er på lokaliteten adskillige fund af svaner siden 1980 (op til 10 i flok), og det har formentlig drejet sig om Tundrasvaner.

Canadisk Trane *Grus canadensis*

1985: 29.7-1.8, Tasersuit, Maccormick Fjord, Avanersuaq/Thule kommune, MLe.

Hjejl *Pluvialis apricaria*

1989: 29.5, Qeqertarsuaq/Godhavn, ad. i sdr., JD.

Fåtalig men årlig gæst i Vestgrønland.

Bairds Ryle *Calidris bairdii*

1987: 19.8 - med. okt., Pituffik/Thule Air Base, min. 40 eks., flest 5.9 (19 eks.), TWJ.

Almindelig ynglefugl i Thule-området, men trækker er dårligt kendt, derfor denne meddelelse.

Sildemåge *Larus fuscus*

1988: 5.8, Ivittussut, Qeqertarsuaq/Godhavn kommune, 4k+, KFI, LFi.

Regelmæssig sommergæst i Vestgrønland.

Sølvmåge *Larus argentatus*

1988: 5.8, Ivittussut, Qeqertarsuaq/Godhavn kommune, 4k+, KFI, LFi.

Fåtalig men regelmæssig gæst i Vestgrønland. Desuden foreligger der et ynglefund fra Sydgrønland.

Thayers Måge *Larus thayeri*

1987: 17.8-19.9, Pituffik/Thule Air Base, 7 eks. fordelt med 19.-22.8 1 ad., 31.9 2 ad., 3.-4.9 1 ad. og 2 1k, 19.9 1 1k, TWJ.

1989: 4. og 7.6, Upernavik, ad., PL.

Arten yngler i Thule-området (Salomonsen 1967), men der vides meget lidt om dens optræden i området. Den er meget sjælden syd for Thule, men er formentlig overset.

Kumliens Måge *Larus glaucooides kumlieni*

1989: 7.6, Upernavik, ad., PL.

Denne race af Hvidvinget Måge yngler på Baffin Island, men er kun registreret få gange i Grønland. Den er dog formentlig regelmæssig vintergæst.

Black-throated Blue Warbler *Dendroica caerulescens*

1988: 21.10, 5 sømil ud for Uummannaq, fundet død på kutter, via PG.

Der er to tidligere upublicerede fund i Grønland af denne nordamerikanske art. De nærmeste ynglepladser er i New Brunswick i Canada.

Forkastede sager**Records not accepted**

Islom *Gavia immer* 1989: 11.5, Skagen (NJ). 28.11, Fornæs (ØJ).

Fregatstormsvale *Pelagodroma marina* 1989: 14.10, Fornæs (ØJ).

Topskarv *Phalacrocorax aristotelis* 1989: 15.10, Blåvandshuk (VJ).

Pelikan *Pelecanus* sp. 1989: 15.-16.8, Randers Fjord (NJ).

Dværghejre *Ixobrychus minutus* 1988: juni, Borreby Mose (S).

Sølvhejre *Egretta alba* 1989: 16.5, Nymindegab (VJ).

Purpurhejre *Ardea purpurea* 1989: 3.6, Skagen (NJ). 16.7, Stignæs (S).

Dværggås *Anser erythropus* 1989: 13.2, Alsønderup Enge (S). 2.5, Alsønderup Enge (S).

Gåsegrib *Gyps fulvus* 1988: 22.5, Raunstrup (S). 1989: 20.5, Alme (S).

Slangeørn *Circus gallicus* 1989: 1.10, Høng Mose, Vestsjælland (S).

Steppehøg *Circus macrourus* 1988: 7.9, Stignæs (S). 17.9, Stignæs (S). 1989: 21.5, Bøvling Fjord (VJ). 29.9, Gedser (LFM).

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* 1989: 3.9, Fuglebjerg (S). 20.9, Stignæs (S).

Kejserørn *Aquila heliaca* 1988: 1.10, Stignæs (S).

Dværgørn *Hieraetus pennatus* 1989: 24.4, Klosterhede Plantage (VJ).

Jagtfalk *Falco rusticolus* 1989: 12.3, Rømmødæmningen (SJ). 18.3, Rørvig (S). 23.10, Stignæs (S).

Lille Rørvagtel *Porzana parva* 1989: 3.6, Kærup Holme (NJ). 9.6, Gjerrild (ØJ).

Great Knot *Calidris tenuirostris* 1987: 7.10, Skagens Gren (NJ).

Alaskaryle *Calidris mauri* 1988: 23.7, Jerup Strand (NJ).

Tyknæbbet Dværgryle *Calidris pusilla* 1982: 10.5, Tipperne (VJ).

Spidshalet Ryle *Calidris acuminata* 1989: 21.8, Sneum Forland (SJ).

Tredækker *Gallinago media* 1989: 15.5, Gentofte Sø (S). 3.7, Alsønderup Enge (S).

Brun Tornskade, Gedser 15. oktober 1989. Landets første fund, og kun det andet i Europa. Foto: Kasper Thorup.

- Damklire *Tringa stagnatilis* 1988: 13.5, Gilleleje (S).
 Plettet Mudderklire *Actitis macularia* 1987: 22.6, Skagen (NJ).
 Lille Kjove *Stercorarius longicaudus* 1988: 8.10, Stignæs (S).
 Sorthovedet Måge *Larus melanocephalus* 1989: 2.4, Fornæs (ØJ). 27.8, Ulvedybet (NJ).
 Lattermåge *Larus atricilla* 1982: 17.8, Skagen (NJ).
 Sabinemåge *Larus sabini* 1988: 25.9, Stignæs (S).
 Bonapartemåge *Larus philadelphia* 1989: 30.9, Stignæs (S).
 Tyndnæbbet Måge *Larus genei* 1989: 10.11, Ringe (F). 10.12, Arreskov Sø (F).
 Hvidvinget Måge *Larus glaucooides* 1989: 12.3, Thyborøn Havn (NJ). 27.5, Gjerrild (ØJ).
 Rosenterne *Sterna dougallii* 1989: 16.6, Aflandshage (S).
 Hvidskægget Terne *Chlidonias hybridus* 1988: 16.6, Stignæs (S).
 Hvidvinget Terne *Chlidonias leucopterus* 1989: 7.8, Fornæs (ØJ).
 Lunde *Fratercula arctica* 1989: 15.4, Vestamager (S).
 Tretået Spætte *Picoides tridactylus* 1989: 29.3, Husum, København (S).
 Brunstrubet Digesvale *Riparia paludicola* 1989: 21.11, Fornæs (ØJ).
 Storpiber *Anthus novaeseelandiae* 1977: 12.9, Hyllekrog (LFM).
 Gulddrossel *Zoothera dauma* 1989: 13.12, Sjælborg (VJ).
 Mestersanger *Sylvia hortensis* 1989: 18.5, Gjerrild Nordstrand (ØJ).
 Lundsanger *Phylloscopus trochiloides* 1988: 22.6, Stignæs (S).
 Two-barred Greenish Warbler *Phylloscopus (trochiloides) plumbeitarsus* 1988: 11.10, Helnæs (F).
 Hvidbrynet Løvsanger *Phylloscopus inornatus* 1989: 6.6, Balling (VJ).
 Bjergløvsanger *Phylloscopus bonelli* 1989: 10.9, Blåvandshuk (VJ).
 Gransanger *Phylloscopus collybita tristis* 1989: 17.10, Vestamager (S).
 Korttået Træløber *Certhia barchydactyla* 1988: marts-april, Borreby Slotspark (S). 15.4, Borreby Park (S). April/maj Holsteinborg Park (S). 1989: forår, Borreby Park (S). 8.5, Holsteinborg Park (S).
 Rosendompap *Carpodacus roseus* 1989: 24.5, Rørvig (S).
 Krognæb *Pinicola enucleator* 1989: 19.1, Hellerup (S).
 Gul Sanger *Dendroica petechia* 1988: 18.5, Skagen (NJ).
 Sneflugl *Junco hyemalis* 1989: 15.5, Århus (ØJ).
 Pileværbling *Emberiza rustica* 1989: 8.10, Harboøre (VJ).
 Dværgværbling *Emberiza pusilla* 1989: 29.10, Stignæs (S).

Observatører

Jesper Ahlstrøm JA, Ole Amstrup OA, Bjørn Jacob Andersen BJA, Carsten Andersen CA, Erik Andersen EA, Jens Frimer Andersen JFA, Jørgen Andersen JA, Lizzie Andersen LA, Tim Andersen TA, Uffe Dam Andersen UDA, Ulrik Andersen UA, Jens Bagger JB, Johannes Bang JBg, Jan Baungaard JBD, Jørgen Beck JBe, Ole Bennike OB, Preben Berg PB, Klaus Bjerre KB, Keld Bennike KBe, Bjarne Bertel BB, David Boertmann DB, Lars Borup LBo, Lasse Braae LB, Thomas Bregneballe TBR, Roberto Brunocardi RB, Mads Jensen Bunch MJB, Hach Busch HB, Torben Bøgeskov TB, Michael Carlsen MCA, Harry Christensen HC, Henrik Christensen HeC, Jørgen F. Christensen JFC, Mads Christensen MC, Per Christensen PC, Rolf Christensen RoC, Steen Christensen SC, Thomas Kjær Christensen TKC, Bo Christiansen BC, Jørgen Hulbæk Christiansen JHC, Erik Christophersen EC, Hans Christophersen HC, Michael Clausen MCL, Preben Clausen PC, Peter Damgaard PD, Mark Desholm MD, Svend Dybkjær SD, Christian Elbæk CE, Erik Enevoldsen EE, Anne Marie Engelbøl AME, Steen Engelbøl SE, Esben Eriksen EEr, John Faldborg JF, Flemming Falk FF, Kim Fischer KF, Lotte Finsen LFi, Knud Flensted KFi, Tony Fox TF, Lars Gabrielsen LG, Hanne Glahder HG, Jess Graugaard JG, Michael Borch Grell MBG, Preben Grossmann PG, Ole Gudik-Sørensen OGS, Kaj Halberg KH, Niels Hannow NH, Jane Hansen JH, Lars Hansen LH, Morten Møller Hansen MMH, Morten Jenrich Hansen MJH, Birgit Hartwich BH, Erik Hartwich EH, Casper Henriksen, CHe, Mogens Henriksen MH, Per G. Henriksen PGH, Thomas Hilkjær, Otto Hiller OH, Claus Hornemann CH, Martin Iversen MI, Bent Jakobsen BJ, Finn Jensen FJ, Sune Jepsen SJ, Bo Johansen BJo, Thomas W. Johansen TWJ, Bent Jørgensen BJü, Morten Jørgensen MJ, Ole Gylling-Jørgensen OGJ, Bo Kayser BK, Ulla Kayser UK, Jens Kirkeby JK, Jens Peter Kjeldsen JPK, Per Kjær PK, Jan Kjærgaard JK, Ole Kristjansen OK, Harald Kjølner HK, Sebastian Klein SK, Henrik Knudsen HKN, J. Lassen Landorph JLL, Kim Frost Larsen KFL, Svend Erik Lauritzen SEL, Mikkel Lausten ML, Michael Less MLe, Christian Leth CL, Jens Lind JL, Svend Aage Linderstrøm SAL, Oluf Lou OL, Peter Lyngs PL, Thomas Læssøe TL, Jesper Johannes Madsen JMM, Kresten Madsen KM, Jens Toftelund Madsen JTM, Per Mikkelsen PM, John Mylius JM, Peter Møhl PMæ, F. O. Niemann FON, Bjarne Nielsen BN, Egon Nielsen EN, Erik Bogh Nielsen EBN, Henrik Haaning Nielsen HHN, Johannes Nielsen JN, Kaj Ambjorn Nielsen KAN, Klaus Nielsen KN, Michael Nielsen MN, Lars Nordbjærg LN, Henning Nøhr HN, Martin Nørholm MN, Annette B. Olesen ABO, Ivan Olsen IO, Klaus Malling Olsen KMO, Bent Borgmand Pedersen BBP, Henrik Pedersen HPe, Hugo Pedersen HuP, John Pedersen JP, Jørgen Munch Pedersen JMP, Knud Pedersen KP, Lennart Pedersen LPe, N. U. Pedersen NUP, Jens Skovgaard Petersen JSP, Søren K. Pedersen SKP, Susanne Petersen SPe, Stefan Pihl SPI, Hans Pinstrup HP, Bent Otto Poulsen BOP, Søren Poulsen SP, Kurt Prentow KPr, Jørgen Rabøl JR, Lars Rask LR, Anders Pehr Rasmussen APR, Brian Rasmussen BR, Erik Vikkelsø Rasmussen EVR, Henning Vikkelsø Rasmussen HVR, Lars Maltha Rasmussen LMR, Palle A. F. Rasmussen PAFR, Peter Rasmussen PR, Stig Kjærgaard Rasmussen SKR, Frits Rost FR, Christian Engell Roed CER, Erik Sand ES, Terje Seidenfaden TS, Jan Speiermann JS, Bo Krusborg Steffensen BKS, Thomas Stigfeldt TSt, Rasmus Strack RS, David Stroud DS, Ulf Ståhle US, Bent Møler Sørensen BMS, Erik Holm Sørensen EHS, Torben Sørensen TSø, Uffe Gjøl Sørensen UGS, Willy Sørensen WS, Jens Thallund JT, Michael Thelander MTH, Jørgen M. Thomsen JMT, Casper Thorup KT, Ole Thorup OT, Erik K. Thrane EKT, Bo Turby BT, Niels Henrik Valerius NHV, Allan Kjær Villesen AKV, Thomas Vikstrøm TV, Dave Wileman DW, Kurt Willumsen KW, Gorm Thyge Wæhrens GTW, Olaf Zeiske OZ, Anders Østerbye AØ, Gert Østerbye GØ.

Summary

Rare birds in Denmark and Greenland in 1989

In 1989, the Danish Rarities Committee dealt with 318 cases, of which 89% were accepted.

For each record the following details are included: 1)

year and date, 2) locality (see map for regions), 3) number of individual birds if more than one, 4) other details if known (sdr. = summer plumage, vdr. = winter plumage, k = calendar year, fundet død = found dead, ringm. = ringed, undsluppet = escaped), and 5) initials of observer(s).

The three numbers in brackets after the species name refer respectively to the number of records (not individuals) 1) before the foundation of the Danish Rarities Committee in 1965, 2) accepted records prior to this report, and 3) accepted records in the current report.

Five species new to Denmark are reported here from 1989: Sooty Tern, Blue-cheeked Bee-eater, Isabelline Wheatear, and Desert Warbler. From 1988, Brown Shrike was accepted as new to Denmark, and from 1987 Semipalmated Sandpiper. The second and third records of Booted Eagle were accepted, as well as the second Pacific Golden Plover. The autumn influx of Pallas's Leaf Warbler (at least 15 birds) was the second largest on record.

Referencer

- Anon. 1989: West Palearctic News. – *Birding World* 2: 274-275.
- Axell, H. 1989: Invazija rosastega skorea *Sturnus roseus* V Crnogorska primarje. – *Acrocephalus* 41: 36-37.
- Bang, J. 1989: Hvinand *Bucephala clangula* som ynglefugl i Danmark. – *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 83: 160-162.
- Barthel, P. H. 1989: Aktuelle Beobachtungen. – *Limicola* 3: 219-224.
- Behrends, O. 1986: De unge havørnes første færd. – *Pannurus* 20(3): 10.
- Bentz, P.-G. 1988: Sjældne fugler i Norge i 1986. – *Vår Fuglefauna* 11: 87-95.
- Bentz, P.-G. 1989: Sjældne fugler i Norge i 1987. – *Vår Fuglefauna* 12: 101-110.
- Berg, A. B. van den, R. de By & CDNA 1989: Rare birds in the Netherlands in 1988. – *Dutch Birding* 11: 151-164.
- Burg, E. van den & P. de Knijff 1989: Siberische Boompieper te Alphen aan den Rijn in april 1988. – *Dutch Birding* 11: 74-76.
- Bloch, D. & S. Sørensen 1984: Yvirlit yvir Føroya fuglar. – *Føroya Skolabokagrænnur*, Thorshavn.
- Breife, B., E. Hirschfeld, N. Kjellén & M. Ullman 1990: Sällsynta fåglar i Sverige. – *Vår Fågelvärld Supplement* 13.
- Brown, L. H., E. K. Urban & K. Newman 1982: *The Birds of Africa*, Vol. 1. – Academic Press.
- Brunocardi, R. & G. Østerbye 1990: Stævneføde på Stevns. – *Pica* 2: 18-20.
- Bundesdeutscher Seltenheitenausschluss 1989: Seltene Vogelarten in der Bundesrepublik Deutschland von 1977 bis 1986. – *Limicola* 3: 157-196.
- Christensen, J. H. 1974: Munkegrib i Midtjylland. – *Danske Fugle* 26: 221-227.
- Cramp, S. (red.) 1985: *The birds of the Western Palearctic*. Vol. V. – Oxford University Press.
- Cramp, S. & K. E. L. Simmons (red.) 1977: *The birds of the Western Palearctic*. Vol. I. – Oxford University Press.
- Dybbro, T. 1978: Oversigt over Danmarks fugle. – DOF.

- Dymond, J. N., P. A. Fraser & S. J. M. Gantlett 1989: Rare birds in Britain and Ireland. – T. & A. D. Poyser. Elmberg, J. 1990: Sällsynta fåglar i Sverige i 1989. – Vår Fågelvärld 49: 463-480.
- Forsman, D. 1990: Fältbestämning av större skrikörn, mindre skrikörn och stäppörn – särskild äldre fåglar. – Fåglar i Uppland 17: 43-69.
- Freriksson, R. & M. Tjernberg 1990: Fältbestämning av tundrapipare i ungfågel- och vinterdräkt. – Fåglar i Uppland 17: 33-42.
- Gantlett, S. J. M. 1989: Blue-cheeked Bee-eater in Humber-side. – Birding World 2: 242-243.
- Glutz von Blotzheim, U. N., K. M. Bauer & E. Bezzel (red.) 1971: Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 4. – Akademische Verlagsgesellschaft, Frankfurt am Main.
- Hansen, P. S. 1986: Første fund af Sibirisk Tundrahjelle *Pluvialis dominica fulva* i Danmark, med bemærkninger om feltkendetegn. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 80: 1-4.
- Hario, M., T. Numminen & J. Palmgren 1988: Rariteetikomitean hyvaksymat vouden 1987 harvinaisuushavainnot. – Lintumies 23: 186-201.
- Hario, M., T. Numminen & R. Yrjölä 1987: Rariteetikomitean hyvaksymat vouden 1986 harvinaisuushavainnot. – Lintumies 2: 195-206.
- Hirschfeld, E. 1988: Sällsynta fåglar i Sverige 1987 – rapport från SOF:s raritetskommitté. – Vår Fågelvärld 47: 443-462.
- Hirschfeld, E. 1989: Sällsynta fåglar i Sverige 1988 – rapport från SOF:s raritetskommitté. – Vår Fågelvärld 48: 447-463.
- Komisja Faunistyczna Sekcji Ornitologicznej PTZool 1989: Rzadkie Ptaki Obserwowane w Polsce w Roku 1987. – Notatki Ornitologiczne 30: 57-71.
- Langvad, S. & I. Olsen 1987: Hjejler – Fugle 7(3): 28-29.
- Meltofte, H. & J. Fjeldså (red.) 1989: Fuglene i Danmark 2. – Gyldendal.
- Olsen, K. M. 1982: Feltbestemmelse af Tundrahjeller. – Fugle på Sjælland 1982, nr 2: 64-68.
- Olsen, K. M. 1988: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1986 og 1987. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 82: 81-100.
- Olsen, K. M. 1989a: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1988. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 83: 131-150.
- Olsen, K. M. 1989b: Bestemmelse af Rørspurv, Dværgværling og Pileværling med bemærkninger om Sibirisk Rørspurv og Laplandsværling. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 83: 97-101.
- Olsen, K. M. 1990: Fältbestämning av piplärkor – del I. – Anser 29: 85-110.
- Olsen, K. M. & M. J. Bunch 1990: Danmarks første levende Polarlomvie. – Pica 2: 24.
- Pedersen, J. S. 1989: En sammenstilling af skråpernes forekomst i skandinaviske farvande i årene 1978-1987. – Pelagicus 4: 11-17.
- Petursson, G. & E. Olafsson 1988: Sjaldgæfir fuglar a Islandi 1985. – Bliki 6: 33-68.
- Petursson, G. & E. Olafsson 1989: Sjaldgæfir fuglar a Islandi 1987. – Bliki 8: 15-46.
- Risberg, L. (red.) 1990: Sveriges fåglar. – Vår Fågelvärld, Suppl. 14.
- Rogers, M. J. & the Rarities Committee 1989: Report on rare birds in Great Britain in 1988. – British Birds 82: 505-562.
- Rogers, M. J. & the Rarities Committee 1990: Report on rare birds in Great Britain in 1989. – British Birds 83: 439-496.
- Salomonsen, F. 1963: Oversigt over Danmarks fugle. – Munksgårds Forlag.
- Salomonsen, F. 1967: Fuglene på Grønland. – Rhodos, København.
- Samwald, D. 1989: Razvoj populacija in ogroženost zlatowranke *Coracias garrulus* na avsrjiskem stajerskem. – Acrocephalus 41: 38-40.
- Schulze-Hagen, K. 1989: Bekanntes und weniger Bekanntes vom Seggenrohrsanger *Acrocephalus paludicola*. – Limicola 3: 229-246.
- Stoddard, A. 1989: Pacific Golden Plover in Norfolk. – Birding World 2: 244-247.
- Sørensen, S. 1988: Sjældne fugle på Færøerne i 1986 og 1987. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 82: 101-108.

Antaget 22. juni 1990

Klaus Malling Olsen
Gartnerivej 3
2100 København Ø

Rettelser til SU-rapport nr 17, DOFT 83: 131-149, 1989

Silkehejre: rastende i Brordrup Mose skal være 27.6 og 28.6 1988.

Steppehøg: 16.9 1k trk. Stevns, skal være ad. han.
Gransanger ssp. *tristis*: Fuglen fra Christiansø 1.4 1988 blev ringmærket.

Tilføjelse til SU-rapport nr 12, DOFT 80: 35-57, 1986

Skkestork, Hegnede Bugt, Møn 26.6 1975 skal være 2 eks.